

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๖๒๖

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูข้าว

๑. สถานการณ์การปลูกข้าว

พื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ๗๗ จังหวัด มีพื้นที่ยี่ตัน ๖๖,๕๔๒,๐๖๔.๕๙ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวที่สำคัญ

๒.๑ **เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล** พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น นครราชสีมา เพชรบูรณ์ และจังหวัดบุรีรัมย์ รวมจำนวน ๑,๐๔๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๐๔๘.๐๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๘๙๐.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๑๘.๐๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๑๔๐.๐๐ ไร่

๒.๒ **เพลี้ยกระโดดหลังขาว** พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดนครราชสีมา รวมจำนวน ๑,๑๔๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๑๔๘.๐๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๘๘๖.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๒๖๒.๐๐ ไร่

๒.๓ **เพลี้ยจักจั่นสีเขียว** ไม่พบการระบาดพื้นที่ระบาดลดลง ๒๐๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๐๐.๐๐ ไร่)

๒.๔ **หอยเชอร์รี่** พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และจังหวัดจันทบุรี รวมจำนวน ๒๘๐.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๘๐.๕๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๒๓.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๒๕๗.๕๐ ไร่

๒.๕ **โรคไหม้ข้าว** พื้นที่ระบาด ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร มุกดาหาร นครราชสีมา บุรีรัมย์ หนองบัวลำภู น่าน อุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์ รวมจำนวน ๒๘๒.๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๘๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๗๑.๒๕ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๓.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๖๔.๐๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๒๑๕.๒๕ ไร่

๒.๖ **โรคขอบใบแห้ง** พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ อุบลราชธานี สุรินทร์ พิษณุโลก เชียงราย และจังหวัดขอนแก่น รวมจำนวน ๗๒๖.๒๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๕๑๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๒๔๕.๒๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๑.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๒๑๐.๐๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๕๑๕.๒๐ ไร่

๒.๗ **โรคใบสีส้ม** พบการระบาด ๑.๐๐ ไร่ ในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี พื้นที่ระบาดลดลง ๑๒๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๒๑.๐๐ ไร่)

๒.๘ **โรคใบขีดสีน้ำตาล** พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี และสกลนคร ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน รวมจำนวน ๑๓๗.๘๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๒.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๓๙.๘๐ ไร่)

๒.๙ โรคคาบไบน่า พบการระบาด ๓๐๙.๐๐ ไร่ ในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ ชาวอายุ ๔๐-๖๐ วัน พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๔๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๐.๐๐ ไร่)

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๓.๑.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ลงตรวจสอบพื้นที่และให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการระบาด พร้อมให้คำแนะนำวิธีการใช้และวิธีการผลิตขยายเชื้อราบิวเวอร์เรีย เพื่อนำไปใช้ในพื้นที่ที่มีการระบาด

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช ทั้ง ๙ ศูนย์ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ผลิตขยายเชื้อราบิวเวอร์เรีย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับใช้ในฤดูกาลใหม่ และรณรงค์ให้สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เกษตรกรทั่วไป นำไปใช้ควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในทุกพื้นที่ และได้มีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรสำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดอย่างใกล้ชิด พร้อมสนับสนุนสารชีวภัณฑ์ แนะนำวิธีการใช้และวิธีผลิตขยาย เชื้อราบิวเวอร์เรีย และสารสกัดจากธรรมชาติ เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลที่พบการระบาดในพื้นที่

๓.๑.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น ร่วมกับศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่น ลงสำรวจพื้นที่ที่พบการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดแก่เกษตรกร โดยใช้วิธีผสมผสานระหว่างการใช้สารเคมีและชีวภัณฑ์ ในพื้นที่ที่พบการระบาดรุนแรงแนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรและกรมการข้าว พร้อมทั้งสนับสนุนเชื้อราบิวเวอร์เรียพร้อมใช้แก่เกษตรกร แนะนำวิธีการใช้และขยายเชื้อราบิวเวอร์เรีย

๓.๒ การควบคุมเพลี้ยกระโดดหลังขาว

๓.๒.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ลงตรวจสอบพื้นที่และให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการระบาด พร้อมให้คำแนะนำวิธีการใช้และวิธีการผลิตขยายบิวเวอร์เรีย เพื่อนำไปใช้ในพื้นที่ที่มีการระบาด

๓.๒.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน และหน่วยงานราชการในพื้นที่อำเภอปางมะผ้า ลงพื้นที่สำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดของเพลี้ยกระโดดหลังขาว พร้อมให้คำแนะนำในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเพลี้ยกระโดดหลังขาว จัดการกับสภาพแวดล้อมในแปลงปลูกข้าวเพื่อเป็นการลดที่อยู่อาศัยของเพลี้ยกระโดดหลังขาว หน่วยงานราชการภายในพื้นที่สนับสนุนสารเคมีที่ใช้สำหรับป้องกันกำจัดเพลี้ยกระโดดหลังขาวให้แก่เกษตรกรผู้ประสบปัญหาการระบาด

๓.๒.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการป้องกันกำจัดเพลี้ยกระโดดหลังขาวในพื้นที่อำเภอบัวลายและอำเภอสีดา มีการประชาสัมพันธ์เตือนเกษตรกรในพื้นที่เฝ้าระวังการระบาดอย่างใกล้ชิด และแนะนำเกษตรกรที่พบการระบาดให้ดำเนินการโดยวิธีการไถนํ้าออกจากแปลงนาและควบคุมน้ำในแปลงนาให้พอดีดินเปียก หรือมีน้ำเรี่ยผิวดินนาน ๗-๑๐ วัน แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเองสลับกันไป สนับสนุนเชื้อราเมตาไรเซียมพร้อมแนะนำวิธีการผลิตขยายแก่เกษตรกร แนะนำเกษตรกรในพื้นที่ที่พบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรและกรมการข้าว

๓.๓ การควบคุมหอยเชอรี่

สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาและเกษตรกรในพื้นที่อำเภอโชคชัย ลงพื้นที่ตรวจสอบและทำลายหอยเชอรี่โดยการเก็บไปรับประทาน แกะนำเอาเนื้อหอยเชอรี่ไปจำหน่ายเนื่องจากมีราคาต่อข้างดี และมีการสอนเกษตรกรทำนํ้าหมักจากหอยเชอรี่ พร้อมให้ความรู้และแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดแก่เกษตรกร

๓.๔ การควบคุมโรคไหม้ข้าว

๓.๔.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ลงตรวจสอบพื้นที่และให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการระบาด พร้อมให้คำแนะนำวิธีการใช้และวิธีการผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อนำไปใช้ในพื้นที่ที่มีการระบาด

๓.๔.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่กลุ่มอารักขาพืชและเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ที่พบการระบาด ลงพื้นที่สำรวจติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์การระบาดของโรคไหม้ข้าว พร้อมให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดโรคไหม้ข้าวแก่เกษตรกรด้วยวิธีการแบบผสมผสานทั้งการใช้สารเคมีและเชื้อราไตรโคเดอร์มา พร้อมทั้งแนะนำวิธีการผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาแก่เกษตรกร โดยได้รับการสนับสนุนหัวเชื้อไตรโคเดอร์มาจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนเกษตรกรให้หมั่นสำรวจติดตามและเฝ้าระวังการระบาดของโรคไหม้ข้าวในพื้นที่แปลงปลูกของตนเองอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้รีบทำการป้องกันกำจัดโดยทันที

๓.๔.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา โดยกลุ่มอารักขาพืชและเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอ ได้รับการสนับสนุนหัวเชื้อไตรโคเดอร์มาจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดนครราชสีมา สนับสนุนให้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการที่จะผลิตและขยายเพื่อใช้ในพื้นที่ที่พบการระบาด เจ้าหน้าที่กลุ่มอารักขาพืชจังหวัดและเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับศูนย์วิจัยข้าว ลงพื้นที่ให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่พบการระบาดของโรคไหม้ข้าว พร้อมแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดในรูปแบบผสมผสานระหว่างการใช้สารเคมีและเชื้อไตรโคเดอร์มาแก่เกษตรกรในพื้นที่ที่พบการระบาด

๓.๕ การควบคุมโรคขอบใบแห้ง

๓.๕.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ลงตรวจสอบพื้นที่และให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการระบาด

๓.๕.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ โดยกลุ่มอารักขาพืช ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ นำโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ลงพื้นที่ตรวจสอบการทำลายของโรคขอบใบแห้งในพื้นที่อำเภอห้วยราช และให้คำแนะนำการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดการระบาดของโรคขอบใบแห้งแก่เกษตรกรที่พบการระบาดในพื้นที่ ประชาสัมพันธ์เตือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวให้ตรวจสอบและเฝ้าระวังในแปลงปลูกข้าวของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเข้าทำลายของโรคขอบใบแห้ง

๓.๕.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา โดยกลุ่มอารักขาพืช ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยาง และเจ้าหน้าที่จากศูนย์วิจัยข้าวในพื้นที่ ลงพื้นที่สำรวจและติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคขอบใบแห้ง และให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่เกี่ยวกับวิธีการป้องกันและจัดการกับโรคขอบใบแห้งในแปลงข้าว โดยแนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทานต่อโรคขอบใบแห้ง และไม่ควรรีบพ่นปุ๋ยที่มีธาตุไนโตรเจนในปริมาณที่มากเกินไป ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่พบโรคระบาดไปยังแปลงอื่นๆ เพราะอาจทำให้การระบาดขยายวงกว้างขึ้น พร้อมแนะนำวิธีการใช้สารชีวภัณฑ์และสารเคมีในการป้องกันกำจัด

๓.๖ การควบคุมโรคใบขีดสีน้ำตาล

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี ลงพื้นที่ตรวจสอบติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคใบขีดสีน้ำตาล และให้คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโดยการใช้ปุ๋ยเคมีที่มีธาตุโพแทสเซียมสูงสามารถช่วยลดความรุนแรงของโรคได้ หรือการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๗ การควบคุมโรคกาบใบเน่า

สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ โดยกลุ่มอารักขาพืช ร่วมกับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ ลงพื้นที่ตรวจสอบการระบาดของโรคกาบใบเน่า และแนะนำวิธีการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดแมลงพาหะคือไรขาว พร้อมแนะนำให้เกษตรกรทำความสะอาดโดยรอบคันนาเพื่อลดพื้นที่อาศัยของแมลงพาหะ โดยในเบื้องต้นเกษตรกรได้ดำเนินการพ่นชีวภัณฑ์เชื้อราไตรโคเดอร์มา และพ่นสารเคมีตามอัตราค่าแนะนำที่ระบุในฉลาก

๔. คำแนะนำและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่พบการระบาด

ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
<p>๑. เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล</p>	<ul style="list-style-type: none"> • อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติเพื่อใช้ควบคุมการระบาด เช่น มวนเขียวดูดไข่ แมงมุมสุนัขป่า เป็นต้น • ไม่ใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในปริมาณที่มากเกินไป เพราะจะทำให้ต้นข้าวอวบเหมาะแก่การเข้าทำลาย • ควบคุมระดับน้ำในนาข้าว โดยการระบายน้ำออกเป็นครั้งคราวแบบเปียกสลับแห้ง • เมื่อตรวจพบสัดส่วนของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลตัวเต็มวัยต่อมวนเขียวดูดไข่ ระหว่าง 6 :1- 8 :1 หรือตัวอ่อนวัยที่ 1-2 เมื่อข้าวอายุ 30-45 วัน จำนวนมากกว่า 10 ตัวต่อต้น ให้ใช้สารกำจัดแมลง <ul style="list-style-type: none"> - บuprofezin (Buprofezin) 10% WP อัตรา 25 กรัม - etofenprox (Etofenprox) 10% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - บuprofezin/ไอโซโพรคาร์บ (Buprofezin /Isoprocarb) 5%/20% WP อัตรา 50 กรัม • เมื่อเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่น ทุก 7 วัน และให้สลักกลุ่มสาร • เมื่อพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลส่วนใหญ่เป็นตัวเต็มวัย จำนวนมากกว่า 1 ตัวต่อ 1 ต้น และไม่พบหรือพบมวนเขียวดูดไข่น้อยมาก ให้ใช้สาร <ul style="list-style-type: none"> - etofenprox (Etofenprox) 10% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - carbosulfan (Carbosulfan) 20% EC อัตรา 110 มิลลิลิตร - isoprocarb (Isoprocarb) 50% WP อัตรา 60 กรัม - fenobucarb (Fenobucarb) 50% EC อัตรา 60 มิลลิลิตร • เมื่อเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่น ทุก 7 วัน และให้สลักกลุ่มสาร • ในระยะข้าว ตั้งท้องถึงออกรวง เมื่อพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 10 ตัวต่อกอ หรือ 1 ตัวต่อ 1 ต้น และพบมวนเขียวดูดไข่จำนวนน้อยมาก ให้ใช้สาร <ul style="list-style-type: none"> - thiamethoxam (Thiamethoxam) 25% WP อัตรา 2 กรัม - dinotefuran (Dinotefuran) 10% WP อัตรา 15 กรัม - clothianidin (Clothianidin) 16% SG อัตรา 6-9 กรัม - ethiprole (Ethiprole) 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตร - carbosulfan (Carbosulfan) 20% EC อัตรา 110 มิลลิลิตร • เมื่อเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร และให้สลักกลุ่มสาร
<p>๒. เพลี้ยกระโดดหลังขาว</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ปลุกข้าวพันธุ์ต้านทาน เช่น สุพรรณบุรี 60 ชัยนาท 1 สุพรรณบุรี 1 กข31 และชุมแพ 60 โดยปลูกสลับกันอย่างน้อย 2 พันธุ์ เพื่อป้องกันไม่ให้เพลี้ยกระโดดหลังขาวปรับตัวทำลายข้าวพันธุ์ต้านทานได้ เร็ว หรือถ้าปลูกข้าวพันธุ์เดียว ไม่ควรปลูกติดต่อกันเกิน 4 ฤดูปลูก • เมื่อตรวจพบเพลี้ยกระโดดหลังขาวมากกว่า 1 ตัวต่อต้นให้เข้าน้ำออกจากแปลงนา และปฏิบัติเช่นเดียวกับเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
<p>๓. หอยเชอรี่</p>	<ul style="list-style-type: none"> • เลือกวิธีปักดำโดยใช้ต้นกล้า อายุ 25 - 30 วัน • ช่วงเตรียมดินทำร่องน้ำเทียมรอบแปลงเพื่อล่อให้หอยมารวมกันและเก็บทำลาย • ทุกครั้งที่สูบน้ำเข้านา ใช้ฝือกกันสวะ และหอยขนาดใหญ่ก่อน แล้วกันตามอีกชั้นด้วยตาข่ายตาถี่ หมั่นเก็บหอยและสวะออกเพื่อไม่ให้กีดขวางทางน้ำเข้า • กำจัดหอยและกลุ่มไข่จากฤดูกาลที่แล้ว และป้องกันหอยใหม่ที่จะเข้ามาปักไข่ไม่ไผ่ตามข้าง

ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
	<p>คัสนา เพื่อล่อให้หอยมาไข่แล้วเก็บออกไปทำลาย</p> <ul style="list-style-type: none"> • เก็บตัวหอยและกลุ่มไข่อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง อาจใช้พีช เช่น ไบมะละกอล่อ เพื่อให้หอยมารวมกันและเก็บทำลายได้ง่าย • ใช้ศัตรูธรรมชาติของหอย เช่น ปล่อยเปิดไล่หุงลงกินหอย (หลังจากเก็บเกี่ยวหรือก่อนทำนา) • การใช้สารกำจัดหอย ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - กากเมล็ดชา ใช้หว่านในนาข้าว อัตรา 3 กิโลกรัมต่อไร่ - นิโคซาไมด์ (Nicorsamide) 70% WP อัตรา 50 กรัมต่อไร่ - เมทัลดีไฮด์ (Metaldehyde) 5 % GB เป็นเหยื่อพิษสำเร็จรูปอัดเม็ดใช้หว่านในอัตรา 0.5 - 1 กิโลกรัมต่อไร่
๔. โรคไหม้ข้าว	<ul style="list-style-type: none"> • ตรวจสอบแปลงนา อย่างสม่ำเสมอถ้าพบอาการของโรคไหม้ข้าวควรปฏิบัติ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - พ่นเชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลิส) อัตราตามคำแนะนำในฉลาก - พ่นเชื้อราไตรโครเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร • ถ้ามีความจำเป็นให้ใช้สารเคมีพ่นเฉพาะบริเวณที่พบการระบาดเพื่อควบคุมไม่ให้เชื้อราแพร่กระจายขยายเป็นวงกว้างออกไป สารเคมีที่แนะนำมี ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - อิติเฟนฟอส (Edifenphos) 50% EC อัตรา 20 - 25 มิลลิลิตร - บลาสตีซิน - เอส (Blasticidin-s) 2% EC อัตรา 20- 25 มิลลิลิตร - ไตรไซคราโซล (Tricyclazole) 75% WP อัตรา 10- 16 กรัม <p>โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ควรพ่นในแปลงข้าวที่มีประวัติว่าเคยมีโรครบาดมาก่อน การใช้สารเคมีพ่นซ้ำกันหลายครั้ง เชื้อราจะต้านทานสารเคมีหรือตัวยา ดังนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อราต้านทานสารเคมี จึงควรเลือกใช้สารเคมีบางชนิดพ่นสลับกัน ทั้งนี้ในการใช้สารเคมีควรใช้ด้วยความระมัดระวัง และคำนึงถึงความปลอดภัยต่อผู้ใช้และสภาพแวดล้อม</p>
๕. โรคขอบใบแห้ง	<ul style="list-style-type: none"> • ใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทาน เช่น พันธุ์สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2 กข7 และพันธุ์กข23 • ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่น • ใช้สารผลิตภัณฑ์ในการป้องกันการเกิดโรค เช่น เชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลิส) หากพบอาการของโรครุนแรงให้พ่นทุก 7 วัน หรือคลุกเมล็ดก่อนการปลูก อัตราตามฉลากแนะนำในฉลาก • ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้ เช่น พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 กข6 เหนียวสันป่าตอง พิษณุโลก 2 และพันธุ์ชัยนาท 1 • เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว ให้ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ไอโซโพรไทโอเลน (Isoprothiolane) - คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ (Copper hydroxide) 77% WP - เสตรีฟโตมัยซินซัลเฟต+ออกซีเตตราไซคลินไฮโดรคลอไรด์ - ไตรเบซิคคอปเปอร์ซัลเฟต (Tribasic Coppersulfate) 34.5% W/V SC <p>โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นตามอัตราที่ระบุในฉลาก</p>

ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
๖. โรคใบขีดสีน้ำตาล	<ul style="list-style-type: none"> • สำรวจสำรวจแปลงนา อย่างสม่ำเสมอ • ใช้ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) อัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ • ถ้าพบโรคระบาดของโรครุนแรงในระยะแตกกอ ให้ฉีดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น - คาร์เบนดาซิม (Carbendazim) 50% WP/SC อัตรา 20-30 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร หรือตามอัตราคำแนะนำที่ระบุในฉลาก
๗. โรคกาบใบเน่า	<ul style="list-style-type: none"> • สำรวจสำรวจแปลงนา อย่างสม่ำเสมอ • ใช้พันธุ์ค่อนข้างต้านทานที่เหมาะสมกับสภาพท้องที่ เช่น กข27 สำหรับนาลุ่มมีน้ำขัง ใช้พันธุ์ข้าวที่ลำต้นสูง แตกกอน้อย • ใช้สารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเซบ (mancozeb) 80% WP อัตรา 30-50 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร หรือตามอัตราคำแนะนำที่ระบุในฉลาก • ลดจำนวนประชากรไรขาว พาหะแพร่เชื้อ ในช่วงอากาศแห้งแล้ง ด้วยสารกำจัดไร เช่น - โพรพาร์โกต์ (Propargite) 30% WP อัตรา 20 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร หรือตามอัตราคำแนะนำที่ระบุในฉลาก

๕. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๔ - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๕

ภาคกลาง และภาคตะวันออก ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หอยเชอร์รี่ โรคขอบใบแห้ง โรคกาบใบเน่า โรคใบขีดสีน้ำตาล และโรคไหม้ข้าว

ภาคเหนือ ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว หอยเชอร์รี่ โรคใบสีส้ม โรคขอบใบแห้ง และโรคไหม้ข้าว

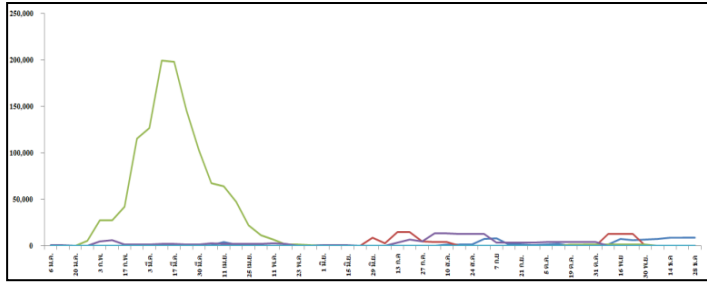
ภาคใต้ ระวัง แมลงสิง หนอนกอข้าว หนอนห่อใบข้าว หอยเชอร์รี่ และโรคไหม้ข้าว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว หนอนห่อใบข้าว หอยเชอร์รี่ โรคขอบใบแห้ง โรคใบขีดสีน้ำตาล โรคกาบใบเน่า และโรคไหม้ข้าว

ภาคตะวันตก ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว หนอนห่อใบข้าว และโรคไหม้ข้าว

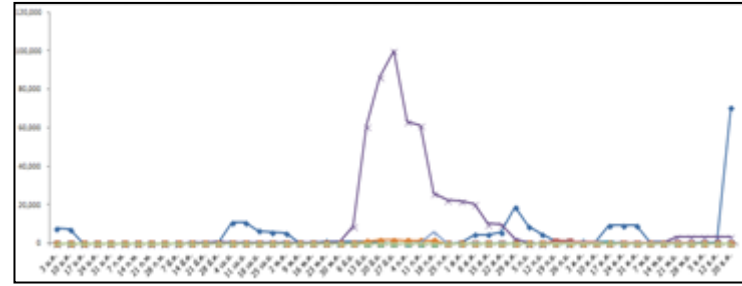
แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของศัตรูข้าว ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

พื้นที่ระบาด (ไร่)

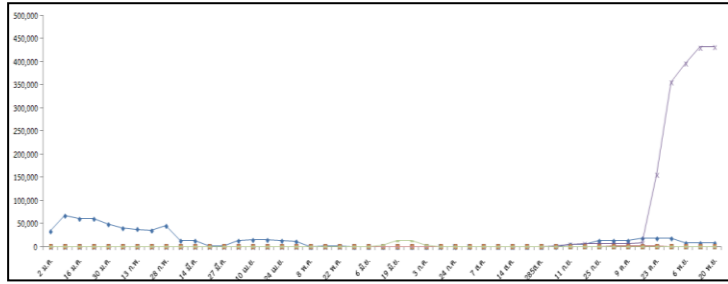
ปี ๒๕๖๐

พื้นที่ระบาด (ไร่)

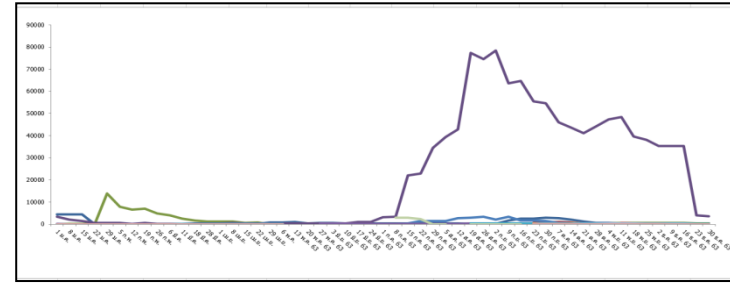
ปี ๒๕๖๑

พื้นที่ระบาด (ไร่)

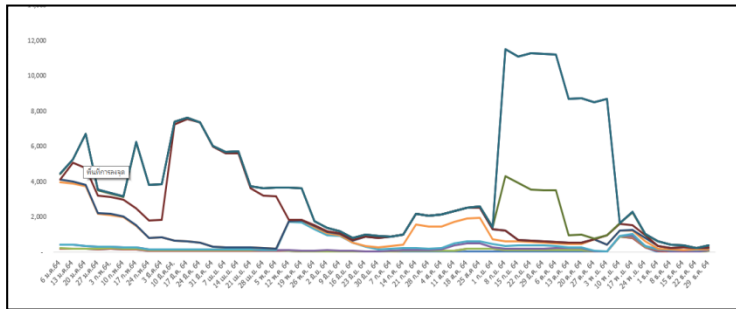
ปี ๒๕๖๒

พื้นที่ระบาด (ไร่)

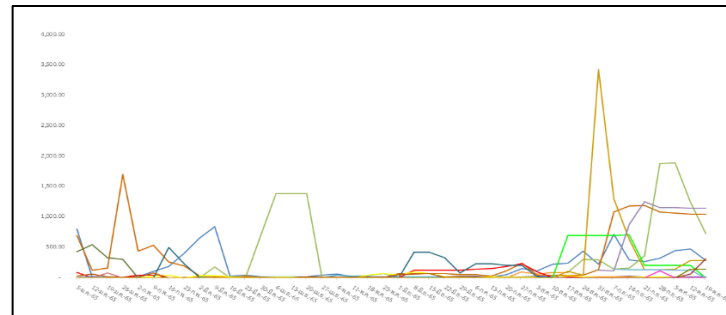
ปี ๒๕๖๓

พื้นที่ระบาด (ไร่)

ปี ๒๕๖๔

พื้นที่ระบาด (ไร่)

ปี ๒๕๖๕

- เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ๑,๐๔๘.๐๐ ไร่
- เพลี้ยกระโดดหลังขาว ๑,๑๔๘.๐๐ ไร่
- หอยเชอร์รี่ ๒๐๘.๕๐ ไร่
- โรคไหม้ข้าว ๒๘๒.๒๕ ไร่
- โรคขอบใบแห้ง ๗๗๒.๒๐ ไร่
- โรคใบสีส้ม ๑.๐๐ ไร่
- โรคใบขีดสีน้ำตาล ๑๓๗.๘๐ ไร่
- โรคกาบใบเน่า ๓๐๙.๐๐ ไร่